

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14

TELEFON 124

Librăria Anca

Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ZIAR SĂPTĂMÂNAL INDEPENDENT

Abonament:

Pe un an Lei 120—

Pe 1/2 an „ 60—

Pe 1/4 an „ 35—

Anunțurile se primesc după tarif.

Manuscrisele nu se înapoiază.

Cluj 24 Iunie 1923.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

Pentru străinătate un exemplar 3 Lei.

Greva gazetarilor

Să nu ne speriem — este a gazetarilor unguri și nici a acestora nu este decât în stadiul discuției. Discuția este însă serioasă, pentru că ceace gazetarul român n'a visat încă, colegii săi unguri au ajuns demult: o solidarizare absolută, în fața căreia editorul s'a hotărât întotdeauna să îngăduie salariului său un trai în rând cu lumea. Datorită contractului-tip din 1918, gazetarii unguri au putut ajunge să li-se mărească sau scadă lefurile din trei în trei luni, după cum se scumpește sau ieftenește viața. Iar azi tratează greva, pentru că vor un contract-tip cu două luni în loc de trei ca până acum, și un salariu pentru începători de 3200 în loc de 2800.

O grevă cu multe învățăminte pentru salariatul român al condeiului. Avem în Ardeal, de trei ani, un sindicat al presei române. Dar cu toate-că încă de acum un an și jumătate comitetul s'a angajat să încheie contractul colectiv, nici până astăzi contractul cu editorii nu există nicăeri, încât gazetarul român poate fi oricând aruncat pe drumuri. Tot datorită acestui fapt, gazetarul român are astăzi aceeași leafă de acum trei ani, care nici după o vechime de 10 ani nu se ridică la cifra salariului unui coleg ungur începător. Și avem și astăzi gazetari fără ocupație și un coleg în sanator, pentru care nu știm ce s'a făcut.

Starea aceasta de lucruri este înfrustrătoare și e și mai înfrustrător, că nu este încă nimeni, care să se deștepte. În asemenea condiții, când gazetarul român, formatorul opiniei publice de aici, este silit să recurgă și la alte resurse și să cheltuiască încercită energie, să nu ne mire că n'am văzut încă nici o inițiativă culturală din partea lui, nici literară nici de nici un fel, deoarece gazetarul român nu poate face ceva serios când Onor. Biroul Incarcerării îl lasă de trei ani deplin să și petreacă pe unde poate sublimele nopți ale creației intelectuale.

Și să nu ne mire, că gazetăria românească în Ardealul românesc este martiratul cel mai rușinos. Confrății din Ardealul Ungariei îndurau închisoarea un le'i urmărirea o națiune întreagă. Confrății din Ardealul românesc, tânjesc, se zburcimesc, sunt acei Christoși cari — vorba lui Ady — se crucifică, se prăpădesc în nimicuri. Și în timp ce pe vechii confrăți îi aștepta închisoarea ungurească, pecetluirea glorificării, pe cei de astăzi îi așteaptă sau cuminițirea — părăsirea carierei — sau sanatoriu, sau — quartum non datur — închisoarea, pentru că a trebuit să injure în numele editorului care-i plătește ca acum trei ani; în numele membrilor partidului pe care-i fac deputați și miniștri.

Pentru că nu avem un sindicat ca acela al confrăților unguri.

Catedrala ortodoxă

— Adunarea Consistorului —

Consistorul ortodox al Episcopiei Clujului se întrunește azi după amiază pentru a discuta chestiunea catedralei. După informațiunile ce le avem pe cale particulară, ședința nu va fi prea liniștită, întrucât unii dintre deputații consistoriali sunt declarați pe față contra concesiunii date firmei evro-nemțești din Cernăuți.

Remarcăm aci, că destăinuirile cari au urmat informațiilor noastre, au complicitat mult chestiunea acestei concesiuni. S'a arătat astfel, printre altele, că firma din Cernăuți, care a dat lucrările în subregie exclusiv evreească, a avut o ofertă cu 533.000 mai scumpă decât cea mai avantajoasă dintre ofertele românești. Nu numai atât; dar obligându-se să lucreze pe credit, până la primăvară, în preț, de încă 5 milioane (cât a fost prețul original al lucrărilor) supune consistorul la plata intereselor în cazul când până la primăvară nu ar putea plăti și aceste 5 milioane. Astfel interesele ce le-ar plăti societatea cernăuțeană banilor cari o creditează, ar urma să le plătească Episcopia Clujului. S'a mai arătat totodată, că societatea aceasta are un capital de abia un milion și ceva și un credit îndoit, astfel că nici vorbă nu ar fi despre acoperirea celor zece milioane angajate și n'ar putea fi, deci, vorbă nici despre executarea unor lucrări în acest preț.

Așteptăm, dela Consistorul ortodox să ne servească în această chestiune o duminică pe care o așteaptă toți românii.

Revoluție în Albania

O telegramă sosită azi la amiază anunță din Belgrad că în Albania a izbucnit revoluția. Trupele guvernului au suferit înfrângere la întâia ciocnire.

60.000 de oameni refugiați de sub vulcanul Etna

Roma. — Erupția vulcanului Etna e în descreștere. Numărul refugiaților e de peste 60.000. Guvernul a anunțat că refuză ajutoare din străinătate pentru ocrotirea sinistraților, îngrijindu-se el singur de soarta lor.

Figurine.

Ospățul Calicilor

Mergeți pe la ieșirile drumurilor și pe câți îi veți fi găsit, chemați-i la nuntă. — Matei 22: 9.

Și zise slugii stăpânului casei: „Ieși îndată în stradele și cărările orașului și adu aici săraci și neputincioși și orbi și șchiopi... Ieși la drumuri și garduri și silește-i să intre ca să-mi fie casa plină.“ — Luca 11: 21, 23.

Ceeace evangheliștii ne spun că a fost numai o parabolă a lui Hristos, două figuri simpatice și în deobște cunoscută ale Clujului, au înfăptuit acum câteva sări în restaurantul dlui Decei din gară. Scârbiți de politica și frământările sociale, dat-au ei sfoară la toate barierele târgului să se adune calicii și milogii și neputincioșii pentru a se împărtași și ei din bunurile pământului și bucuria vinului. Și venit-au milogii și neputincioșii din bariera Mănășturului, de pe sub Cetățue și de dincolo de gară, ba venit-au chiar de peste patru sate la ospățul Tribunalului din văile Apusene și al ultimului scriitor dela Tribuna.

Să tot fi fost la vre-o 60—70; dar numărul nu interesează, ceace este important a fost sfârșitul ospățului când să tot fi stat și să te uiți: un

sfert din adunare dormia, care pe masă, care sub masă, un sfert ținea discursuri, iar cealaltă jumătate improvizase un câmp de bătaie cu toate aparatele de susținere cunoscute în lumea milogilor.

Discordia se zice, că ar fi fost provocată de divergențe de opinii politice. Unii susțineau politica naționalistă, ceilalți bătăuși politica liberală, iar cei cu discursurile laudau care pe unul care pe celălalt dintre amfitrioni și blagosloveau pe dl Decei că prea grăbește ceasul pentru închiderea localului. Numai cei de pe mese și de pe sub mese aprobau de opotrivă atât naționalismul unuia cât și independența celuilalt amfitrion și chiar și pe Dl Decei.

Pare-mi-se că la un moment dat a început să curgă sânge. Și atunci cei doi tribuni cu un gest scârbit trăgându-și toga, s'au îndreptat către cubiculum, rămânând ca restauratorul să rezolve incidentul cu milogii. Arghir.

Adunarea baroului.

Măine la orele 9 și jum. va avea loc la barou alegerea partidului pentru complectarea locurilor din comitet golite de membrii dezidenți.

Ruptura

dintre țărăniști și naționaliști.

Tratatul de fuziune dintre partidele național și țărănist s'au întrerupt din cauza că naționaliștii au refuzat să le continue până când țărăniștii vor renunța la lupta de clasă. Ambele partide și-au reluat pe ziua de ieri libertatea de acțiune.

„Fascismul“

La București a apărut săptămâna aceasta un nou ziar de propagandă patriotică, „Fascismul“, organul Fasciei Naționale Române. Publică lungi articole de propagandă națională și a cinstei și propovăduiește cea mai largă toleranță față de minoritățile etnice.

Nu anticipăm nici un comentariu, dar prea ne este puternică impresia, că organul fascismului românesc ignorează adevărata chestiune a minorităților. Era în tot cazul foarte bine, ca înainte de ași fi format o dogmă în privința chestiunii minoritare, fascismul românesc din București să fi studiat chestiunea la fața locului, în noile provincii sau în orașele evreești ale Moldovei.

De asemenea nu voim nici o anticipație când căutăm să ne întrebăm, dacă între teoria aceasta în chestiunea minorităților, între teoria identică a partidului conservator, între organizarea și achiziția de membri neromâni a acestui partid în Banat și între apariția „Fascismului“ este vre-o legătură.

Să sperăm, că confratele de propagandă patriotică și a cinstei, n'a apărut numai pentru a lovi în români oricâteori vr'un plătit de-al Buda-pestei își va deschide gura ca să țipe contra statului român. În România menirea „Fascismului“ este frumoasă, și'i salutăm apariția cu încrederea ce o legăm de scrisul românesc al oricui pus în serviciul națiunii, implicit al cinstei și legalității.

Scari

O veste din Banat:

Partidul conservator al dlui Al. Marghionomian a început să se organizeze și acolo și a obținut o listă de aderenți numai de unguri și șvabi.

Vestea abia ajunsă la urechile centrului liberal, s'a dat ordin cluburilor din Ardeal și în special celui din Arad, să aibă grijă ca de făina orbului de membrii minoritari ai partidului. D. Vintilă Brătianu, care și vede pierduți cei 1080 de alegători ai săi dela Arad (unguri toți) se va opri la Arad trei zile când se va întoarce în țară cu împrumutul extern al statului.

Decând confratele „Infrățirea“ consacră zilnic coloane și pagini Academiei Române, am ajuns să nu mai găsim un singur reflexiv în toate cele opt pagini ale sale. „D. Maniu a amănat răspunsul său“, „să deie răspunsul său hotărât“ și așa mai departe în fiecare al zecelea rând. Firește, nimic mai natural, decât ca în același număr să deie botezul analfabetismului și altele ce și le știe de acasă, tuturor (și „Conștiinței Românești“, a profesorilor universitari?) cari cotează să se mire, că construcția catedralei ortodoxe s'a dat în antrepriză pur evreească.

Săptămâna Clujului

— 23—30 Iunie 1923 —

Intruniri.

Sâmbătă, 23 Iunie. — Adunarea consistorului ortodox, după amiază, în chestiunea catedralei.

— Adunarea comitetului asociației „Emke“, orele 5.

Duminecă, 24 Iunie. — Adunarea avocaților.

— Adunarea la Cojocna a despărțământului Cluj al „Astrei“. Plecarea la ora 2 p. m. din fața liceului Regina Maria.

— La ora 5, adunarea „Asociației de propagandă pentru solidaritatea națională și socială a Românilor“, comitetul, Str. Regală 11.

Marți, 26 Iunie. — Ora 10 și jumătate, la primărie: Asociația patronilor și marilor industriași (Ugir), contra măsurilor economice ale guvernului.

— La Camera de Comerț, orele 4 p. m.: Adunarea de protestare contra legii de organizare a salubrității publice, cu participarea delegaților tuturor camerelor de comerț din Ardeal.

Miercuri, 27 Iunie. — Adunarea Asociației medicilor, la Clinica chirurgicală, orele 3 p. m.

Joi, 28 Iunie. — Adunarea Comitetului Sfatului Negustoresc.

Vineri, 29 Iunie. — Orele 10 dimineața: La Camera de Comerț, Asociația pentru apărarea creditorilor.

Sportive.

Sâmbătă, 23 Iunie. — Arbitrii de football cu gazetarii unguri.

Duminecă, 24 Iunie. — Echipa muncitorilor KMTE cu CFR, ora 4.

In trecut

Nimic mai deprimător decât să aștepti la podul Someșului sosirea trenurilor de Dej—Sighet. Ceeace vezi, este de o însemnătate istorică pentru neamul românesc — și o vezi zilnic: năvala galițienilor în această capitală a Ardealului românesc: unii — puținii — în birjă, cei mai mulți pe jos, cu perciunii sfredel până sub barbă, cu caftanele soioase și calabalăcul la spinare — dovadă că sunt cei mai proaspeți cetățeni de contrabandă ai României-Mari. Zilnic așa, și Clujul care nu are camere pentru funcționarii statului, îi primește cu brațe deschise. Le este cel de al doilea popas; întâiul li-au fost cătunele dela graniță; de aici îi vor momi Ploestii și Galați iar poimâne vor fi dictatorii finanțelor din capitală; vor fi acel guvern clandestin visat și propovăduit pe tatăl lor Theodor Herzl.

Inchipe-te, că stai în dreptul poștei centrale și văzându-i, te gândești că ți-s-a întâmplat ție cititor, ceeace voi spune aci. (Cui nu i-au fost date asemenea constatări în România celor 800 000 de români morți pentru România-Mare?) Gândește-te, că te-ai dus într-o seară la un restaurant nou-nouț, bunăoară la „Ciubucul Mare“ și ai vrut să plătești consumația. Ți-a venit dintr'un sentiment de sfidare față de mizeria în care te zbați, să

— La ora 6: Echipa din Orade a clubului NAC cu VICTORIA din Cluj.

Marți 26 Iunie. — Ora 6: Matchul de selecționare a jucătorilor pentru echipa reprezentativă a României, care va juca la 1 Iulie cu reprezentativa Cehoslovaciei.

Spectacole, serbări, distracții.

Sâmbătă, 23 Iunie. — Serbări populare în parcul orașului, toată ziua. Date în scop de binefacere.

— Dela orele 5 la 10 p. m. cabaret familiar la institutul „Marianum“, cu intrare, în scopuri școlare.

Duminecă, 24 Iunie. — Serbare cu dans, în grădina din Calea Donat 12, aranjată de Uniunea muncitorilor grafici Circumscripția Cluj, pentru fondul Căminului lor.

— Serbări în parcul orașului.

— Serbarea de fine de an a școlii normale de fete și a celei de aplicație, la orele 10 și jumătate, în localul institutului. Opera Română: „Rigolletto“ cu Jean Ath. Anasiu.

Vineri, 29 Iunie. — Serbare la Universitate pentru comemorarea Mitropolitului Șaguna.

Expoziții.

— Clubul artistic Cluj, elevii pictorului Acs. S'a deschis azi dimineața.

Biblioteci.

— Biblioteca Universității e deschisă în fiecare zi dela 8-1 și 3—8, cu excepția Duminicilor și sărbătorilor.

— Biblioteca populară în fiecare zi dela 3—9 p. m.

oferi un bacșiș evreului care te-a servit. Și te trezești refuzat cu mândrie: „Eu sunt proprietar aici domnule“. Domnul proprietar ți-e cunoștință veche; ai rămas încurcat, ai plecat și toată calea către casă nu te-ai mai putut gândi decât la aceasta, că jupânul care ți-a refuzat bacșișul, îți umbla în fiecare seară, până acum două-trei săptămâni, prin toate cafenelele cu o corfă cu ciocolată, bomboane și alune și te pune să i ghicești la noroc: cu sau fără pereche...

Sau gândește-te că ești gazetar și vrea să te angajeze un editor deasemenea nou-nouț, care acum doi-trei ani îți umbla cu căruța unei spălători chimice și ți ducea rufele murdare...

Dar aceștia sunt cetățeni mai vechi, de doi-trei ani.

Duceți-vă însă la restaurantul unui român din parcul orașului. Vă va servi cu o slugărie exemplară, cu veșnicul zâmbet al evreului umilit, unul care numai acum o lună a venit din Ungaria. A venit aici la lucru — pentru că Doamne Sfinte, e o grozavă criză de chelnări în România. Pe câtă vreme i-s-a îngăduit să rămână aici, nu știu; eu însă îl urmăresc mereu: știu că nu se va mai întoarce în Ungaria (de răine într-o săptămână expiră termenul pentru cererea cetățeniei pentru evrei) și de câte ori se întâmplă să mi aducă el țapul de bere, îmi vine să intru sub pământ: mă

gândesc întotdeauna, că peste o lună-două, când va fi editor, îmi va oferi o leafă de acum trei ani; sau, pentru că este mai practic și se va face cafelegiu (mai toți cafelegii din Cluj sunt foști chelnări) că îmi va refuza cu superioritate bacșișul.

Nu râdeți; e tragic de serios — sunt peste un milion de cetățeni nou-nouți în România celor 800.000 de români morți pentru România Mare.

Cum împiedecă autoritățile luminarea satelor.

Primim din partea societății național-culturale a studenților crișeni dela universitatea din Cluj adresa de mai jos, la care unim protestul nostru împotriva inconștienței cu care unele autorități împiedecă propovăduirea luminei la sate.

„Societatea Național Culturală „Crișana“ din Cluj a hotărât înființarea unei biblioteci populare în comuna București din județul Hunedoara, delegând în acest scop pe Domnul Ștefan Pașca, student în litere.

Fiind proclamată starea de asediu în județul Hunedoara, delegatul nostru a cerut aprobarea Preturei din Brad. Drept răspuns: s'a ordonat jandarmeriei ca să revizuiască cărțile, dar permisul de înființare a bibliotecii nici până azi nu a venit, cu toate că „nu s'a găsit nimic compromițător“ între cărțile aduse.

Rămâne să judece toți Românii cinstiți, dacă este admis ca un primpretor să ia în bătae de joc o societate culturală ordonând jandarmeriei revizuirea cărților, și se i-se deneghe permisul pentru înființarea unei biblioteci populare.

Drd. Jurca
Secr. Gen.

Dr. Victor German
Președinte

Grațierea studenților pedepsiți.

Din București a venit săptămâna aceasta știrea, că guvernul ar fi hotărât să elibereze pe studenții închiși la Văcărești cu ocazia turburărilor antisemite de astă iarnă.

Grația guvernului privește și pe studenții pedepsiți de senatul Universitar. Astfel vor fi reprimiți la Universitate toți câți au fost excluși din cauza unei sau altei atitudini în chestiunea antisemită.

Aceeaș sursă informează, că grațierea pusă în vedere de guvern, a fost făgăduită studenților încă de acum două luni, cu condiția reîntrării la cursuri. Dupăcum am văzut, studenții din București au împlinit dorința guvernului, intrând la cursuri chiar cu riscul de a se pune rău cu restul studențimii. Rămâne acum să vedem, dacă guvernul se va ținea de cuvânt și nu va continua să speculeze promisiunea la care s'a angajat.

Turneul „României June“ prin Ardeal. — Societatea „România June“ a studenților români din Viena va face în curând un turneu prin Ardeal, dând serbări populare la Orade, Arad, Sibiu și Brașov, pentru a aduna fonduri în vederea ridicării unui monument lui Mihail Eminescu. Turneul l-a început Duminică la Cluj, cu o frumoasă serbare populară bine reușită.

Dela ortografia la revoluția bulgară.

Ieri au fost două săptămâni de atunci: zângăt de armă la Sofia, oficiile publice, parlamentul ocupate de 3000 de ofițeri la porunca unui rector universitar, revoluția a detronat vechea guvernare țărănistă a lui Stambulinski, au urmat arestări, prigoane, o parodie de contrarevoluție și pentru ca să fie o parodie în toată regula, fostul prim ministru țărănist-bolșevic, Al. Stambulinski a ajuns împușcat din nebăgară de seamă chiar de către oamenii răsculați de dânsul contra guvernului revoluționar. Iar azi se pare că e liniște în Bulgaria.

Am putea trece revoluția bulgară în aceeaș pagină a istoriei cu revoluția fascistă italiană. Dar la granița bulgaro-sârbească apar trupe sârbești; dela Budapesta ziarele sârbești aduc știri despre mobilizare; presa apusului vestește că noul guvern bulgar e compus din vechii germanofili cari au pornit războiul; și totuși România făgăduiește sprijin moral noului guvern; iar peste câteva zile Franța se exprimă la fel. Iar cercurile pesimiste cred într'o nouă conflagrație — și toate pentru ce?

Pentru ce? S'a zis, că revoluția bulgară a fost o naturală revenire la normal, cum se întâmplă întotdeauna în istorie. Și cu tot atâta seriozitate ni-se afirmă, că tot ce s'a întâmplat în Bulgaria a fost provocat de Stambulinski atunci când Joi au fost două săptămâni, l-a chemat pe regele Boris la sine, la Șuvovița, pentru ca să spună să abdice. În loc să abdice regele, s'a cărat a doua zi Stambulinski — o explicație din cele mai firești a revoluției făcute în comun de regele, Boris, de ofițeri și de rectorul Tzankow.

Mirați-vă: ce a căutat rectorul Tzankow în revoluția ofițerilor și a regelui Boris!

Ceece ne vine în minte în legătură cu acest nume nu este poveste. Tocmai acum un an un ziar străin, dacă ne amintim bine „Neues Wiener Journal“ sau „Prager Presse“ (pe atunci nu i-am dat atâta importanță ca să ne oprim prea mult la numele rectorului din Sofia), aducea știrea că d. Tzankow a fost osândit la o lună închisoare pentru greșeli de ortografie. Ministrul de instrucție din cabinetul Stambulinski elaboratse o nouă ortografie și parlamentul i-a votat-o (o ortografie votată de parlament!), dar academicienii și profesorii au refuzat să o respecte. Inchipuiți-vă o ortografie de a țaranilor lui Stambulinski, să se impună academicienilor! Și pentru că rectorul Universității din Sofia a dat o publicațiune scrisă cu vechea ortografie, a fost comandat. Scandal, campanie prinsă presă, și nu știu cea mai fost. Pe urmă totul s'a dat uitării.

Și-acum cine ne-ar spune, că rectorul condamnat atunci pentru greșeli la ortografia țărănistă, n'a hotărât în gândul său încă de astă vară, în zilele de pedeapsă, răfuiala de astăzi? Hașdeu a stabilit în a sa „Istorie critică“ importanța individului în istoria noroadelor. Mi-ar spune cineva, că hazardul unel clipe nu este la fel de important, nu în istoria unui popor, ci a unui continent, putând să aducă o conflagrație ca aceea balcanică ce se pregătește, în care Ungaria mobilizând de-oamdată numai contingentele 1900, 1901 și 1902, este așa de bucuroasă să între!

Z.

Răspândiți ziarul „Clujul“ care apare permanent în 10.000 exemplare.

Informațiuni

Cântec de coasă

poiană florile sunt cuprinse de fiorii morții și zorile dimineții lui Cup-tor le află cu lacrimile'n ochi. Cântecul coasei se aude tot mai aproape, brațul de voinic se încordează tot mai tare și floarea își pleacă podoba supărată. Ciocanul de oțel, ca o limbă de clopot fermecat, scoate din ascuțișul coasei cântecul de vară al poenilor înflorite: Cline, cline, cline...

Și vraja lui farmecă mierla din tufa de stejar, troparul de moarte al florilor pasărea îl preface în imn de bucurie. Brazda fragedă cu miros de sănzienă se așterne cu încetul pe luncă în jos, și pitpalacul îngrozit își chiamă puii la adăpost... Și voinicul trage cu lăcomie brazda lată... lată ca pânza ce-o țese Măriuța lui, iar florile roșii rămân în urmă-i ca niște pete de sânge proaspăt. În pacea învăpăiată a zilei de vară, răsună iarăși cântecul coasei: Cline, cline, cline...

În vale spală pânza lată, țesută în vremuri de jale, urzită din fuiorul tors cu lacrimi, cea mai frumoasă din sat — Măriuța. În obraji îi ard trandafiri roțați, brațele-i sunt albe, mai albe ca pânza ce-o bilește. Și doina ei tremură legănată, firele de aur ale soarelui duc cântecul până la voinicul cu coasa... În vale tres-tia vrăjită își curmă flueratul, pasărea se ascunde în tufișul negru amuțindu-i cântecul, iar voinicul răzimat în coporâe, ascultă glasul ce-i fură dor din suflet. Mișcat ar răspunde cântecului și ar striga, că o zi îi mai desparte de cununie, — dar la atâta dragoste a răspunde se simte slab, și nu mai are glas. Și Măriuța aude din vale tot mai fermecat și mai frumos ca totdeauna cântecul coasei: Cline, cline, cline...

George Mânzat.

— **Scumpirea curentului electric.** Comisiunea financiară s'a întrunit ieri la primărie pentru a discuta scumpirea curentului electric cu 100%. Nu s'a luat nici o hotărâre.

— **Epilogul scandalului dela Arena Sportivă.** Manifestația de Duminecă a publicului unguresc și evreesc și a unor ardeleni fără judecată, contra jocului de oină și totatunci contra ministrului instrucțiunii publice, n'a rămas fără urmare. Presa română cotidiană a înfierat purtarea aceasta și a cerut sancțiuni, iar ultimele știri spun, că se va lua Societăților de sport Arena. A fost sesizat și parchetul și procurorul militar, cari au pornit ieri acțiune pentru manifestație publică neincuviințată de comandamentul zonei stării de asediu. Totatunci conducătorii manifestației au fost citați la prefectura poliției.

— **Serbare școlară.** Duminecă în 17 Iunie, eievele școlăie de fete a liceului „Regina Maria” din Cluj au dat o frumoasă serbare școlară la Teatrul Național, cu cântece jocuri și teatru. S'a jucat piesa teatrală „Ileana Cosânziana”, o poveste care închipuiește unirea Ardealului cu România.

A fost o producțiune foarte frumoasă, care pe toți cei de față i-a făcut să se simtă în fermecătoarea lume a poveștilor. D. ministru Anghelescu, care era de față, a adus laude Dnei Pîpoș, directoara Internatului, sub conducerea și îngrijirea căreia s'a aranjat frumoasa serbare școlară.

Autoritățile automobiliste

Nu e prea vechi ordinul pentru ca să nu ni'l amintim: ministerul finanțelor a ridicat automobilele medicilor de plasă, pentru că mai presus decât sănătatea și viața cetățenilor din satele fără medici, este bugetul țării, economiile. Și de asemenea este destul de recentă întâmplarea, când venind A. S. R. Principele Carol la Cluj și trebuind să plece la Dej, nu s'au găsit pentru suita Sa automobile.

După această predoslovie să urmărim în plimbare pe doi directori dintr'un oficiu de stat din Cluj, duși săptămâna trecută la Târgu-Murăș cu automobilul. Povestea'i simplă: s'a întâmplat acolo ceea ce se întâmplă des cu automobilele statului: automobilul s'a stricat și directorii s'au întors la Cluj cu trenul, pentru ca să plece a doua zi înapoi la Târgu-Murăș, cu un alt automobil al statului, ca să aducă automobilul stricat. Foarte natural — nu'i așa? Dar pe drum, la Turda cel de al doilea automobil s'a purtat la fel ca întâiul de năvăș: a omorât o fetiță de 12 ani și împreună cu șoferul a trebuit să rămână acolo ca corp delict. Va fi firește proces contra șoferului — și atât.

Dar este ceva, care complică toată afacerea. Cei doi directori aveau permis liber pe căile ferată și diumul în tren, până la Târgu-Murăș, e de abia patru ceasuri, dar pentru că înalților funcționari le mai place plimbarea cu automobilele statului decât cu trenul, pe care'l au gratis, trebuie să se cheltuiască din banii statului benzina câtă trebuie până la Târgu-Murăș, să se strice un automobil (alte mii), să se omoare o fetiță, iar cel de al doilea automobil să rămână corp delict la parchet.

Dacă ar fi numai poveste, ar fi poate minunată. Așa însă este tragic — e descrisă aci o întreagă stare de lucruri dela noi.

Iar epilogul: s'au scumpit țigările, s'a scumpit sarea, zahărul, drumurile de fier și tot ce este necesar cetățeanului leferit, pentru că statul are nevoie de automobile pentru officianții superiori cu permise libere pe căile ferate române.

Congresul studenților

Congresul hotărât la Cluj pentru două din primele zile ale lunii August, continuă să preocupe studențimea clujană, cu toate că rândurile ei s'au rărit în urma plecării multora pe la vetre. Se face printre cei rămași aici o propagandă serioasă și faptul că sunt încă divergențe de păreri între studenți, contribuie să dea chestiunii congresului un interes pe care în absența de acum a majorității studenților nu l-ar avea. Deosebirea aceasta de vederi a fost provocată de atitudinea studenților din București, cari la sfârșitul anului școlar, făcând decidență de restul studenților din țară cari se obțineau dela cursuri, au revenit la cursuri în majoritate aproape covârșitoare. Acest fapt a indignat mai cu seamă studențimea ieșeană, cea mai îndărătnică, din partea căreia a venit răspunsul că nu va lua parte la un congres la care vor participa și Bucureștii.

S'a părut astfel într'o vreme, că orice sforțări din partea clujenilor pentru ținerea congresului sunt zadarnice. În timpul din urmă s'a ajuns însă la

„Infrățirea și Catedrala ortodoxă.

Arătând în numărul nostru din săptămâna trecută, că antrepriza catedralei ortodoxe s'a dat unei societăți evreo-nemțești din Bucovina care execută lucrările numai cu evrei din Ardeal, în loc să primim o lămurire din partea P. S. Sale Episcopului Nicolae sau Onor. Consistor, ne-am trezit (târziu de tot, abia peste cinci zile dela apariția informațiunilor noastre) cu un răspuns din partea ziarului „Infrățirea”, pe cât de sec în dovezi pe atât de mahalagesc și în stil și în manieră. În loc să ni-se arate că nu sunt adevărate arătările noastre sau să le aducă vr'o atenuanță, anonimul din ziarul liberal a sărit asupra noastră cu invective corturărești, gândind că de îndatăce ne va numi „analfabeți”, „cârcatoși” ș. a. d. a., antrepriza construcției Catedralei ortodoxe este salvată, publicul se va convinge că evreii cari o au, sunt de aceeași lege cu autorul articolului din ziarul liberal, iar noi rămânem de rușine cu toate precizările din reportajul nostru.

Nu ne-am simțit cătuș de puțin atrași a răspunde la o asemenea polemică manierată, dar am fost precis informați, că autorul invectivelor ce ni-se aruncă, este deputatul parlamentar și consistorial I. Matei, care iată ce scrie în aceeași rubrică: „Consistorul ortodox, prezidat de... și ilustrat de valoarea unor consilierii ca... I. Matei... etc.”

Ați înțeles?

Decât că nici pe noi nici publicul cititor nu l-a interesat de loc ce părere are depozitarul de invective al „Infrățirii” despre sine și despre alții.

Chestiunea care interesează și la care am cerut un răspuns oficial este: dacă construcția catedralei a fost sau nu dată unor evrei cu o fertă mai puțin avantajoasă decât a românilor? Iar Onor. Consistor își servește prea puțin bine interesul cu avocați anonimi cari glorificându-se pe sine și înjurând pe alții, nu fac decât să adune suspiciunea în jurul chestiunii care preocupă pe toți românii acestui oraș.

o dezlegare: o delegație a studenților din Cluj va pleca la Iași pentru ca să convingă colegii de acolo că e nevoie de o împăcare și de solidaritatea tuturor Universităților.

Răspunsul Iașilor nu'l știm încă. Dar putem da la sigur, că congresul se va ține. Altfel desolidarizarea de acum a Universității din București ar însemna înfrângerea oricărei acțiuni viitoare, iar de altă parte intransigența izolată a studențimii celeilalte n'ar duce decât la zadarnicele manifestații de până acum. Așa însă se va întruni congresul tuturor, se va renunța poate la extremismul unora, bucureștenii poate își vor reveni în limitele practicității, iar mișcarea studențească, izolată până acum la studenți, se va lărgi prin faptul că la congres, după cum am arătat în rândul trecut, vor fi chemați și fruntașii vieții naționale, făcându-se astfel din chestiunea studențească una cetățenească.

Noua Constituțiune votată de Adunările Naționale Constituante, sancționată și promulgată în ziua de 28 Martie 1923, se află de vânzare la *Librăria Anca, Cluj. O broșură Lei 6.*

— **România la congresul internațional al polițiilor.** D. Valer Popovici, prefectul poliției din orașul nostru a fost invitat la Congresul internațional al poliției, care se va ține la Viena.

— **Logodna principesei Ileana cu regele Boris.** Un ziar bulgar a adus știrea, că regele Boris al Bulgariei s'a logodit cu principesa Ileana a României. Știrea nu este încă confirmată.

Se pune în legătură cu aceasta faptul, că guvernul român a făgăduit sprijin moral guvernului revoluționar din Bulgaria. Noi însă suntem înclinați a atribui acestei orientări a României un alt motiv.

O știre din Sofia ne-a informat adică, că noul guvern bulgar și-a propus să lupte pentru autonomia Macedoniei.

— **Partidul maghiar și școlile ungurești.** O delegație a partidului maghiar din România a prezintat ieri primului ministru un memoriu conținând doleanțele școlilor ungurești discutate de adunarea din 23 Mai dela Tg. Murăș. Se cere în acest memoriu anularea tuturor dispozițiilor luate față de iredentismul școlilor maghiare și retrocedarea școlilor rechiziționate sau confiscate.

Tot atunci când partidul maghiar prezintă guvernului aceste doleanțe pe cari voia să le ducă de-a dreptul la Liga Națiunilor, comisarii ministeriali de pe lângă școlile ungurești raportează, că școlile acestea refuză orice ordin al guvernului, nesupunându-se decât autorităților lor cofesionale.

— **„Iubirea” cea mai nouă notă muzicală pentru voce și pian compusă de vestitul nostru cupletist Emil Dumitrescu.** Se află de vânzare la Librăria Alexandru Anca Cluj. Prețul 15 lei. În provincie prin postă 18 lei. Toți amatorii de romanțe trebuie să o aibă.

— **Di Emil Dumitrescu,** distinsul nostru cupletist s'a stabilit la băile Ocna Sibiului pentru sezonul acesta.

— **O surpriză pentru puclul doritor să plece la băi sau în viligiatură,** este numărul 4 din „*Curierul Băilor*”, care a apărut acuma, cu informațiuni prețioase din diferitele stațiuni, cu multe vederi pitorești și cu lista vizitatorilor.

— **Un juriu de onoare al Automobil-Clubului** compus din dnii M. Mitilineu, Colonel Xenofon Roman, dr. I. Jacobovici, rectorul Universității, dr. Victor Deleu, și dr. Petre Groza intrunindu-se în ziua de 17 crt. în sala prefecturii a luat în cercetare învinuirile ce s'au adus dlui Carol A. Iahoda secretarul A. Clubului Cluj, declarându-le neîntemeiate, iar onoarea dlui Iahoda neatinată.

— **Uniunea Muncitorilor Grafici din România, Circumscripția Cluj** aranjează în ziua de Duminecă 24 Iunie 1923, ora 4 p. m. în grădina de vară din Calea Donat No. 12. o **serbare însoțită cu dans,** Poștă universală, Premiu de frumusețe, Tombolă, Matriculă americană, Confetti, Serpentine, etc. Iși dau concursul și secțiile române și maghiară ale corului „Gutenberg”. Venitul curat este desinat „Fondului de ajutor” și „Fondului Căminului Tipografilor”. Prețul de intrare: de persoană 25 lei, de familie [trei persoane] 60 lei. [socotit și darea de bilete.]

Băncile, Comercianții, Industriașii sunt rugați să-și facă Inserțiunile reclamele în ziarul „Clujul” în preț de jumătate ca ori unde.

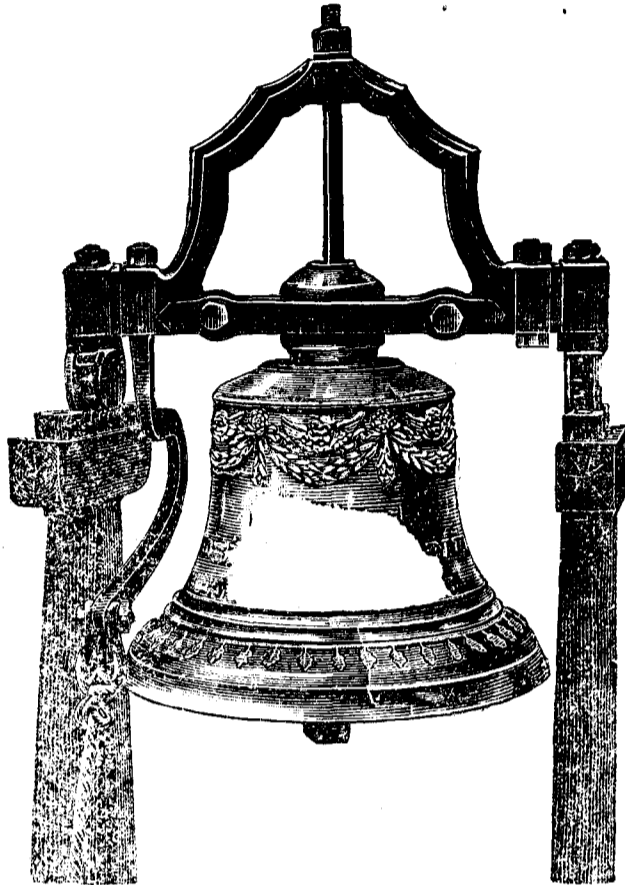
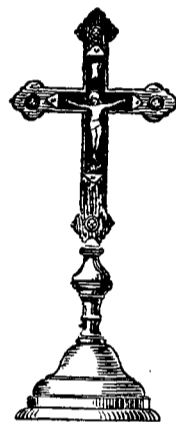
Fabrica română ardeleană de clopote patentate și Ornate Bisericești

Alexandru Anca, Cluj

1870

Distinguit cu medaile de argint și mai multe diplome

Unica fabrică în țară, care pregătește clopote patentate de prima clasă după vechiul recept Andrasofszky, care a fost dremitat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite expoziții. Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani. — Înainte de a face comandă ori unde, cereți informațiuni și oferte de prețuri dela fabrica noastră. Veniți, Vedeți și vă convingeți.

Az ország egyetlen gyára, amely szabadalmazott harangot készít kitünő minőségben az Andrasofszky receptje szerint, mely több kiállításon volt arany és ezüst éremmel kitüntetve. Tartósságáról több évi felelősséget vállalunk. Mielőtt bárhol rendelést tenne, kérjen felvilágosítást és ajánlatot gyárunktól. Jöjenek nézék és győződjenek meg.

Preț curent pentru Ornate Bisericești.

Odăjdii (Vestminte preoțești) constatatoare din :

1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănecuțe, 1 brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colori din damast de mătase în calități deosebite cu prețul de 6000—15000 Lei.

Prapori :

în diferite culori 110 cm. lat 160 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părți văpsite pe pânză chipul după dorința DV. are 3—4 tăieturi cu posomant auriu sau argintiu prețul unui prapor dela 2000—6000 Lei fără rudă.

Mustre de stofe pentru odăjdii sau prapori se trimit numai contra 50 Lei anticipativ.

Colare, Beretă, Brâuri, Plastroane.

Beretă (camilafcă, potcap) Rom. cat. din klott negru	100.—
Beretă de cașmir negru gr. cat.	100.—
Colar de pânză „Leo“	50.—
Colar de cauciuc	45.—
Brâu (cingulum) violet moiree sau mătase	900.—
Brâu (cingulum) negru de lână	450.—
Nasturi pentru colare buc.	6.—
Plastron (chemisette) Nr. 3. 21 cm. klott neted	100.—
Plastron (chemisette) Nr. 2. 15 cm. klott neted	70.—
Plastron Nr. 3. cu încrețituri fine	120.—

La comandă să se dea numărul și lărgimea colarului plastronului și a beretei. Din colare numai 6 bucați să trimit.

Revisite bisericesti:

1. 1 Cădelniță din bronz argintată	Lei 1250.—
2. Una țiuțoare de tămâie cu linguriță din bronz argintat	„ 350.—
3. 1 Candelă din bronz argintată	„ 500.—
4. 1 Chivot din bronz argintat cu trei turnuri	„ 3500.—
5. 1 Cruce de masă din bronz argintată cu Hristos în email 28 cm.	„ 950.—
6. 1 Cruce de masă (28 cm.) din bronz argintată cu Hristos în relief aurit	„ 850.—
7. 1 Cruce de mână din bronz argintată cu Hristos în email	„ 850.—
8. 3 Cutii de aluminiu pentru oștie	„ 120.—
9. 1 Căldărușe cu aspergil (stropitor) bronz argintat	„ 750.—
10. 1 Căniță cu tavă pentru spălarea mâinilor (bronz argintat)	„ 500.—
11. Cutie cu trei vase, cuțit și foarfeci la botez (bronz argintat)	„ 750.—
12. 2 Vase de sticlă cu tavă de bronz argintat (la prescomidie)	„ 380.—
13. 1 Potir cu tăer (patenă) (bronz aurit) neted	„ 2600.—
14. Disc cu talpă și steluță (bronz aurit)	„ 850.—
15. 1 Cutie cu trei vase pentru oleu și mir la botez (bronz aurit) I. C. O.	„ 750.—
16. 1 Cutie de bronz aurit cu capac pentru sf. Oștie la bolnavi	„ 450.—
17. Ciborium (bronz aurit)	„ 2500.—
18. Monstranță (bronz aurit) rom. kath.	„ 3800.—

Banii se trimit înainte, comenzile se efectuează în 3—4 săptămâni.

In atenția femeilor!

A APĂRUT

în editura Librăriei Anca Cluj, îndrumarul doctorului gynecolog Grigoriu intitulat „Cartea Moașelor” Fiecare femeie trebuie să-l consulte zilnic, căci cuprinde sfaturi pentru îngrijirea femeii și a copilului înainte și după naștere, noțiuni generale asupra sănătății familiei tuturor îngrijirea boalelor femeiești cu 130 fotografii femeiești explicative.

Prețul 120 lei, plus 5 lei porto, care sumă se trimite înainte.

A apărut în ediția Camerei de Comerț și Industrie Cluj.

Explicarea Nouilor legi de impozite

din care fie cine pricepe clar dispozițiile legii și își poate socoti simplu darea din 1 Aprilie 1923. Prețul unui exemplar face 3 Lei.

Noua Lege a chiriilor

Prețul unui exemplar face 5 Lei. Să afle la Librăria Anca, Cluj.

Dnii Advocați și Judecători.

Comandați urgent dela Librăria Anca, Cluj

„Legea de execuție”

cu prefață de Dr. Stefan Laday. Prețul Lei 65.—

„Vademecum” juridic

român—maghiar de Alex. Balázs, consilier la Curtea de Apel, Cluj.

Prețul unui exemplar 60 Lei.

Megjelent! a Kolozsvári Keresk. Iparkamara kiadásában

A legujabb Adótörvény magyarázata

melyből mindenki világosan megérti a törvény rendelkezéseit és kiszámíthassa adóját 1923 Aprilis 1-től. Egy példány ára Lei 3.

Legujabb Lakbérleti törvény

Egy példány ára Lei 5. Kapható Anca könyvkereskedésbe Cluj.